

รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย

ไพฑูรย์ กันสิงห์

คุณฉันทน์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุษณินันต์

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณาคุณิพนธ์ของ ไพฑูรย์ กันสิงห์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาอนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอนก สุตรมมงคล)
วันที่ 26 เดือน พ.ศ. 2552

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนคุณภินิพจน์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำปีการศึกษา 2550

ประกาศคุณูปการ

คุณฐิณิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง เป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกวิทย์ มณีธร รวมทั้ง ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบ แบบสอบถามและที่เข้าร่วมการประชุมสัมมนา เพื่อวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอนก สุตรมงคล คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาและคณาจารย์ทุกท่านที่มีได้กล่าวไว้ในที่นี้ ได้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจ มาโดยตลอด ทำให้คุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

และขอระลึกถึง คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง โดยเฉพาะครอบครัวที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอด คุณค่าและประโยชน์ของคุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทดแทนแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ในโอกาสนี้

ไพฑูรย์ กันสิงห์

46810087: สาขาวิชา: วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา; ปร.ด.

(วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ/ กีฬาเพื่อมวลชน/ มหาวิทยาลัย

ไพฑูรย์ กันสิงห์: รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย

(MANAGEMENT MODELS OF A SPORT FOR ALL PROGRAM IN THE UNIVERSITY)

คณะกรรมการควบคุมคุณภาพ: สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ, Ph.D., ไพรัตน์ วงษ์นาย, ก.ค. 235 หน้า.

ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับบริบทในมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยโดยศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีเทคนิคเดลฟาย จากนั้นเป็นการตรวจสอบความเหมาะสมในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย โดยผู้ที่รับผิดชอบด้านการปฏิบัติงานหน่วยงานทางกีฬาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และการวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานและด้านการปฏิบัติงานกีฬาในมหาวิทยาลัยของรัฐ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติกับบริบทในมหาวิทยาลัยของรัฐ ประกอบด้วย การดำเนินการที่เป็นกระบวนการ คือ ด้านการวางแผน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน ด้านการจัดองค์การ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัย ด้านการปฏิบัติการ มีการประชาสัมพันธ์ มีขั้นตอนการดำเนินงาน การฝึกอบรมและสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย ด้านการควบคุม มีระบบ วิธีการติดตาม ตรวจสอบ สรุปและการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง และแนวทางการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย ได้แก่ กิจกรรมให้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับสภาพร่างกายและความสนใจของนิสิต กิจกรรมจัดเป็นโครงการต่อเนื่องเน้นความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ส่งเสริม พัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ในด้านโครงสร้างของรูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยแต่ละด้าน พบว่า มีองค์ประกอบที่เป็นกระบวนการดำเนินงาน คือ ด้านการวางแผน จำนวน 10 องค์ประกอบ ด้านการจัดองค์การ จำนวน 9 องค์ประกอบ ด้านการปฏิบัติการ จำนวน 7 องค์ประกอบ ด้านการควบคุม จำนวน 5 องค์ประกอบ และแนวทางการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย จำนวน 19 องค์ประกอบ

46810087: MAJOR: EXERCISE AND SPORT SCIENCE; Ph.D.

(EXERCISE AND SPORT SCIENCE)

KEYWORDS: MANAGEMENT/ SPORT FOR ALL/ UNIVERSITY

PAITON GUNSINGH: MANAGEMENT MODELS OF A SPORT FOR ALL PROGRAM IN THE UNIVERSITY. ADVISORY COMMITTEE: SUNTIPONG PLUNGSUWAN, Ph.D., PAIRAT WONGNAM, Ph.D. 235 P. 2009.

The purpose of the research was to develop a model of sport for all administration program in the university, the model was applicable for public university context. The study was conducted by the following methods. Firstly, the university sport for all administration model was constructed with the information obtained from the experts by applying the Delphie Technique. Then the university sport for all administration model was examined for the appropriateness of application of the concerned staff taking responsibility in the sport department of the public university. The model was also given comment and criticism by the administrative and sport performance scholars in the public university. The statistics used were median, interquartile range, mean, and standard deviation.

The findings of the study revealed that the appropriate university sport for all administration model consisted as follows: Firstly, the program management should have clear plan, visions, missions, and objectives. Secondly, the organizational management should have committees who the represented from all the concerned departments in the university. Thirdly, the operation must include public relations, the operational procedures, and training course for the responsible staff. Fourthly, the program controlling should responsible to following up, examining, summarizing, and improving systems continuously. Finally, the program activities must be a combination of international, traditional sports and leisure, exercise activities, rhythmic activities, and other activities concerning the students interest. In conclusion, the university sport for all administrative structure of the model consisted of 4 dimensions of the model and various components as follows: 10 components of planning, 9 components of organizational management, 7 components of operation, and 5 components of controlling. The administration of university sport for all should be arrangement 19 components. The investigation for the appropriateness and possibility of the model in order to obtain the appropriateness and possibility of the program was possible for the application.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมาย ความสำคัญและประเภทของกีฬา.....	8
ความหมาย หลักการและประโยชน์ของการออกกำลังกาย.....	16
การบริหารจัดการ	23
แรงจูงใจกับการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย.....	48
กีฬาเพื่อมวลชน	56
แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเพื่อมวลชน.....	67
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	69
สังคมวิทยาการกีฬา	72
รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	79
การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย	83
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	118
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	120
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	121
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	122
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	123
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล.....	123
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	126
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	164
สรุปผล.....	164
อภิปรายผล.....	167
สรุปรูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย.....	180
ข้อเสนอแนะ.....	185
บรรณานุกรม.....	188
ภาคผนวก.....	199
ภาคผนวก ก.....	200
ภาคผนวก ข.....	204
ภาคผนวก ค.....	209
ภาคผนวก ง.....	214
ภาคผนวก จ.....	224
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	235

สารบัญตาราง

[illegible]

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นในรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการพิจารณาระดับความสำคัญและระดับความสอดคล้องกันของรูปแบบ การบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย ด้านการบริหารจัดการกีฬา เพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการควบคุม..... 142
11	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นในรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการพิจารณาระดับความสำคัญและระดับความสอดคล้องกันของแนวทาง การจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย..... 143
12	สรุปภาพรวมในการพิจารณาความคิดเห็นในรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ การพิจารณาระดับความสำคัญและความสอดคล้องกันของรูปแบบการบริหาร จัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย ด้านการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชน ในมหาวิทยาลัย และแนวทางการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย 146
13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานหน่วยงานทางกีฬา ในมหาวิทยาลัยของรัฐพิจารณาความเหมาะสมการนำรูปแบบการบริหารจัดการกีฬา เพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยไปใช้ปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชน ในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการวางแผน..... 147
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานหน่วยงานทางกีฬา ในมหาวิทยาลัยของรัฐพิจารณาความเหมาะสมการนำรูปแบบการบริหารจัดการกีฬา เพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยไปใช้ปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชน ในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดการ 149
15	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานหน่วยงานทางกีฬา ในมหาวิทยาลัยของรัฐพิจารณาความเหมาะสมการนำรูปแบบการบริหารจัดการกีฬา เพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยไปใช้ปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชน ในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการปฏิบัติการ 152
16	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานหน่วยงานทางกีฬา ในมหาวิทยาลัยของรัฐพิจารณาความเหมาะสมการนำรูปแบบการบริหารจัดการกีฬา เพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยไปใช้ปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชน ในมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการควบคุม..... 154

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานหน่วยงานทางกีฬาในมหาวิทยาลัยของรัฐพิจารณาความเหมาะสมการนำแนวทางการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยไปใช้ปฏิบัติ..... 155
18	สรุปภาพรวมของผู้ที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานหน่วยงานทางกีฬาในมหาวิทยาลัยของรัฐพิจารณาความเหมาะสมการนำรูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย ด้านการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยและแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยไปใช้ปฏิบัติ 158

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2 แสดงถึงการวางแผนเป็นรากฐานของการบริหาร	28
3 แสดงวัฏจักรเคมีง.....	41
4 แสดงโปรแกรมกีฬาเพื่อมวลชน (Sport for All)	62
5 แสดงขั้นตอนการวิจัย การดำเนินการและผลที่ได้รับแต่ละขั้นตอน.....	119
6 แสดงรูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัย.....	181